

Nr 166.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa kronoegendomar m. m.; given Stockholms slott den 27 februari 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—7:o hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 februari 1948.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, WEIJNE, KOCK.

1:o.

Broby Klostergård 9³ i Jönköpings län.

Huvudgården av kronoegendomen $\frac{2}{3}$ mantal Broby Klostergård 9³ i Lannaskede socken av Jönköpings län är intill den 14 mars 1949 utarrenderad mot en avgäld, som för arrendeåret den 14 mars 1946—den 14 mars 1947 utgått med 821 kronor 17 öre. Härjämte äro två områden utarrenderade särskilt för sig till huvudgårdens arrendator mot en årlig avgift av 60 kronor.

I skrivelse den 4 oktober 1945 har *kronoegendomens arrendator Albin Petersson*, under förmälan, att Lannaskede kommun önskade förvärva egendomen, hos domänstyrelsen framställt förfrågan, huruvida han eller kommunen hade företrädesrätt att inköpa egendomen. Petersson har därvid förklarat, att han icke ville hindra samhällets utveckling, utan ansåge, att kommunen borde få köpa ett större tomtområde medan han själv skulle få rätt att förvärva huvudgården med den åker och övrig mark, som ej passade till byggnadstomter.

Lannaskede kommun har i skrivelse till domänstyrelsen den 17 oktober 1945 anhållit att få inköpa hela egendomen. Såsom skäl härför har kommunen framhållit, att industrien inom kommunen under de senaste åren gått hastigt framåt, varigenom brist på bostäder uppstått inom Landsbro stationssamhälle, dit större delen av kommunens industri och handel vore koncentrerad. På grund härav vore en ökad bebyggelse inom samhället erforderlig. Denna borde ske inom ett någorlunda begränsat område, bland annat för att de sanitära frågorna skulle kunna lösas på ett tillfredsställande sätt. Den nuvarande byggnadsverksamheten, som i huvudsak påginge utanför den uppgjorda stadsplanen, erbjöde icke någon betryggande lösning av dessa frågor. Då egendomen till stor del låge inom den uppgjorda stadsplanen, vore det av synnerligen stor betydelse för kommunen att förvärva egendomen för styckning till byggnadstomter.

Jägmästaren i Eksjö revir har i yttrande den 28 november 1945 anfört bland annat följande.

Vid ett sammanträffande i Landsbro med Petersson och representanter för kommunen har Petersson för jägmästaren förklarat, att han visserligen begärt att få köpa hela kronoegendomen, men att han icke ville stå hindrande i vägen för kommunen att förvärva den mark, som erfordrades för Landsbro samhälles utveckling. Petersson vore på grund härav nöjd, om han finge förvärva boningshuset med tillhörande tomt och trädgård med en areal av cirka 1,5 hektar. Kommunens ombud ha förklarat, att de icke hade något att invända mot Peterssons begäran, men att kommunen önskade förvärva återstoden av egendomen. Dessutom har Aktiebolaget Borohus, som tidigare från egendomen förvärvat 14 hektar, meddelat, att bolaget ansåge sig behöva ytterligare ett område för utvidgning av fabriksrörelsen. Petersson och ombuden för kommunen ha icke haft något att erinra emot bolagets förvärv av ifrågavarande område. Jägmästaren föreslår på anförda grunder, att av egendomen måtte försäljas 1,5 hektar till arrendatorn Petersson, ca 3,5 hektar till aktiebolaget Borohus samt till Lannaskede kommun återstående del av egendomen.

Överjägmästaren har i yttrande den 4 december 1945 tillstyrkt jägmästarens förslag.

Av ärendet tillhörande handlingar jämte en av distriktslantmätaren Edw. Ekberg år 1917 kompletterad karta över egendomen inhämtas i huvudsak följande.

Egendomen, som är belägen ca 1 kilometer från Landsbro station, har

enligt lantmäterihandlingarna en areal av 138,6 hektar, varav 14,6 hektar tomt och åker, 2,4 hektar ängsmark, 118,7 hektar avrösningsjord (varav 57 hektar högmosse) och 2,9 hektar impediment. Enligt skogsindelningshandlingarna utgör arealen 137,0 hektar, varav 12,9 hektar tomt och åker, 1,4 hektar gärdesbackar, 9,0 hektar betesmark, 53,6 hektar skogsmark, 58,7 hektar impediment, mossar och kärr samt 1,4 hektar vatten. Taxeringsvärdet utgör 50 900 kronor, varav 38 800 kronor jordbruksvärde och 20 100 kronor skogsvärde.

Uppskattningsnämnden har anfört i huvudsak följande.

Skillnaden mellan arealen enligt lantmäterihandlingarna och skogsindelningshandlingarna utgör 1,6 hektar. Då denna skillnad torde belöpa sig på moss- och kärrmarker, som ha ringa värde, inverkar denna ej på egendomens totala värde. Till grund för värderingen ha därför lagts skogsindelningshandlingarnas arealuppgifter.

Då egendomen på grund av sitt läge huvudsakligast har tomtvärde, oberoende av om jordens natur är åker, gärdesbackar, skogsmark eller dylikt, saknar det betydelse om värderingen upptager särskilda värden på dessa ägoslag. Nämnden har nämligen iakttagit, att vissa delar av skogsmarken till exempel hade större värde ur tomtsynpunkt än vissa partier åkerjord och ängsmark på grund av de senares mera sidlänta belägenhet. På grund härav har nämnden enats om att, sedan av jägmästaren värderade områden och den tomt, som arrendatorn Petersson begärt få friköpa, frändragits, värdera återstående areal med hänsyn till det tomtvärde, som den i förhållande till läge för industri- och bebyggelseändamål kunde ha. Därvid hade det så kallade råvärdet lagts till grund för beräkningarna, det vill säga 30 à 40 procent av arealen hade beräknats åtgå till gator och öppna platser. Å-priserna hade därför jämkats nedåt i förhållande till rådande pris å färdiga tomter. Det hade uppgivits, att dylika vid vägar eller utlagda gator betingade ett pris av omkring 2 kronor per kvadratmeter.

Arrendatorn Petersson har preciserat sitt önskemål om förvärv av cirka 1,5 hektar att omfatta ett område, begränsat i norr av vägen från Landsbro, i väster av en linje från trädgårdshörnan rakt upp till nyssnämnda väg, i söder av en linje från sydvästra trädgårdshörnet och bortom den på eller vid ägofiguren nr 127 å kartan befintliga källan och därifrån åt öster av en linje rakt upp mot vägen, å kartan angivet med röda linjer.

I anslutning härtill har nämnden saluvärderat egendomen på följande sätt.

I. *Tomt, avsedd att försäljas till arrendatorn Albin Petersson.*

1,5 ha tomt och åker à 5 000 kr.	kronor	7 500
Därå befintliga byggnader	»	7 500

Summa kronor 15 000.

II. *Resten av egendomen, avsedd att försäljas till Lannaskede kommun.*

3 ha åker och betesmark à 6 000 kr.	kronor	18 000
11,15 » » » » à 4 000 kr.	»	44 600
7,65 » » » » à 1 500 kr.	»	11 490
53,65 » skogsmark med skog (jägmästarens värdering) ..	»	60 000
58,65 » ha mossar och kärr	»	3 000
1,4 » vatten, utan värde	»	—
Värdet av å området kvarstående gamla ladugården ...	»	500

Mervärde för tomtmark å 10 ha av skogsmarken å 500 kr.

per ha ..... kronor 5 000

Summa kronor 142 590,

som avrundats till 142 000 kronor.

Summan av värdet för hela egendomen utgör således 157 000 kronor.

Tomten om 1,5 hektar bör försäljas till egendomens arrendator, Albin Petersson, och återstoden av egendomen till Lannaskede kommun för de föreslagna saluvärdena samt under vissa närmare angivna villkor. Petersson har skriftligen förklarat sig godkänna saluvärdet å 15 000 kronor.

Överjägmästaren har föreslagit, att värdet av skogsmarken med växande skog måtte bestämmas till 63 570 kronor.

Vid granskning av den verkställda skogsvärderingen har *domänstyrelsen* funnit, att värdet av egendomens skogsmark och växande skog borde ha uppskattats till 64 000 kronor.

I en till domänstyrelsen inkommen skrift har *kommunen* på anförda skäl hemställt, att den föreslagna köpeskillingen måtte jämkas från 142 000 kronor till 125 000 kronor.

Statens byggnadslånebyrå har på anmodan av domänstyrelsen avgivit utlåtande rörande förberörda saluvärdering och därvid åberopat innehållet i en inom byrån upprättad promemoria. Av denna inhämtas i huvudsak följande.

Av egendomen ingå 16,7 hektar i det område som omfattas av uppgjort förslag till byggnadsplan för Landsbro stationssamhälle. Å detta område beräknas erhållas ca 50 tomter, som väntas bli bebyggda inom fem år. Enligt förslaget till byggnadsplan utgöra av områdets hela areal 68 000 m² kvartersmark, 21 000 m² gator och 78 000 m² park. Råmarksvärdet har beräknats utgöra i genomsnitt 25 öre per m² och nuvärdet å hela området 41 000 kronor. Av egendomen i övrigt ha ytterligare 16 hektar sydost om det i den föreslagna byggnadsplanen ingående området ansetts kunna tagas i anspråk för bostadsändamål. Exploateringstiden har beräknats till 15 år och exploateringen tänkes påbörjad först om fem år, när det förstnämnda området blivit bebyggt. Av ifrågavarande 16 hektar ha 80 000 m² antagits kunna utläggas som kvartersmark, medan 80 000 m² beräknats åtgå för gatu- och parkändamål. Råmarksvärdet har uppskattats till i genomsnitt 21 öre per m² och nuvärdet å hela området till 34 000 kronor. För utvidgning av aktiebolaget Borohus' industriområde ha avsetts ca 3,5 hektar, belägna intill av bolaget tidigare förvärvade områden. Värdet å den i detta område ingående marken har beräknats efter 25 öre per m² till 9 000 kronor. Sammanlagda värdet å de tre nämnda områdena, som utgöra exploateringsbar mark, uppskattas alltså till 84 000 kronor. Återstående i egendomen ingående mark innehåller ungefär 42,4 hektar skogsmark, 57,0 hektar mossar och kärr och 1,4 hektar vattenområde. Dessa arealer ha ansetts icke kunna nyttjas för bostadsändamål, utan därför åsatts värden, beräknade med ledning av avkastningen ur skoglig synpunkt. Med utgångspunkt från det av domänstyrelsen angivna värdet å egendomens hela skogsmark har ifrågavarande 42,4 hektar skogsmark åsatts ett värde av 50 000 kronor. Mossen har enligt uppgift undersökts av experter, som förklarat, att den icke är lämplig för industriell exploatering. Mossen har på grund härav ansetts icke skäligen böra åsättas högre värde än 1 000 kronor. Vattenområdena ha icke åsatts något värde. Enligt det anförda har endo-

mens totala markvärde beräknats utgöra 135 000 kronor. Till denna summa har lagts värdet av byggnaderna å fastigheten, som vid uppskattningsförrättningen upptagits till 8 000 kronor. Egendomens hela värde har därför uppskattats till 143 000 kronor. Den lott om ca 1,5 hektar av fastigheten, som arrendatorn Petersson önskar förvärva, består av en del av det byggnads-kvarter, som å förslaget till byggnadsplan upptagits kring boningshuset, jämte angränsande områden sydväst och sydost om kvarteret. Sistnämnda områden bestå dels av mark, som avses till park enligt samma plan, och dels av mark, som icke ingår i byggnadsplanen. På grund härav har uppskattningsnämnden funnit det ur fastighetsbildningssynpunkt olämpligt att bilda en fastighet av samtliga de områden, som arrendatorn Petersson önskar förvärva. Nämnden har därför ifrågasatt, om icke det område, som upplåtes till Petersson, bör begränsas till att omfatta endast det kvarter, inom vilket boningshuset är beläget. Arealen av nämnda kvarter uppgår till ca 8 600 m². Värdet av detta område har uppskattats till 13 000 kronor, och värdet av återstoden av fastigheten, som avses att försäljas till Lannaskede kommun, har beräknats till 130 000 kronor.

I infordrat yttrande har härefter *överlantmätaren* i länet förklarat, att hinder mot fastighetens disponerande på angivet sätt icke syntes föreligga. Visserligen utgjorde fastigheten ett för länets förhållanden typiskt familjehjordbruk, och avstyckning av den åkerareal, som avsetts att försäljas till nuvarande arrendatorn, skulle därför i vanliga fall icke ha medgivits. Det förhållandet att fastighetens mangårdsbyggnad skulle ingå i försäljningen vore givetvis till skada för jordbruksnäringen. Då huvuddelen av fastighetens åkerjord inginge i Landsbro byggnadsplaneområde och helt säkert inom en nära framtid kunde förväntas bli exploaterad för bostadsändamål, kunde emellertid vanliga jordpolitiska synpunkter icke anläggas.

Med skrivelse den 16 januari 1948 har *domänstyrelsen* underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning och därvid anfört följande.

Styrelsen får tillstyrka egendomens försäljning i förberörda två lotter i enlighet med uppskattningsnämndens förslag. Styrelsen har under hand från Aktiebolaget Borohus inhämtat, att bolaget ej längre önskade av kronan förvärva något område av egendomen, då överenskommelse träffats med kommunen om utökning av bolagets område. Beträffande saluvärdet anser styrelsen, att de av byggnadslånebyrån föreslagna saluvärdena böra kunna godtagas.

Domänstyrelsen får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att, sedan kronoegendomen $\frac{2}{3}$ mantal Broby Klostersgård i Lannaskede socken av Jönköpings län genom avstyckningsförrättning uppdelats i två lotter, nämligen ett tomtområde om 1,5 hektar, å en av distriktslantmätaren Edw. Ekberg år 1917 kompletterad karta över egendomen angivet med streckade röda linjer varvid en å området befintlig brunn skall ingå i köpet, samt återstoden av egendomen, tomtområdet må försäljas till egendomens arrendator Albin Petersson för en köpeskilling av 13 000 kronor samt återstoden av egendomen till Lannaskede kommun för 130 000 kronor, under villkor i övrigt

att lotterna försäljas i befintligt skick med tillträdesrätt den 14 mars 1949 eller beträffande det område, som skall försäljas till kommunen, den tidigare dag, varom överenskommelse kan träffas med egendomens arrendator, dock så att någon jämkning i arrendekontraktet på grund av försäljningen icke skall ske, till följd varav kronan skall äga uppbära förekommande arrendeavgälder oavkortade till arrendeperiodens slut.

att innehavare av över lotterna framdragna elektriska ledningar förbehållas rätt att bibehålla och nyttja ledningarna utan rätt för köpare till annan ersättning än gottgörelse av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation och tillsyn av ledningarna samt

att i övrigt för försäljningarna skola i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.

Kommunalfullmäktige i Lannaskede socken ha sedermera enligt utdrag av protokoll, fört vid sammanträde den 26 januari 1948, förklarat sig villiga att förvärva kronoegendomen med undantag av det tomtområde å 1,5 hektar, som är avsett att försäljas till egendomens arrendator, på de av domänstyrelsen i förenämnda skrivelse angivna villkoren.

Departementschefen. Då Lannaskede kommun synes vara i stort behov av mark för att lösa bostadsfrågan inom Landsbro stationssamhälle och kronoegendomen Broby Klostergård synes lämplig att utnyttjas för detta ändamål, anser jag egendomen böra försäljas till kommunen. Egendomens arrendator torde dock böra medgivas rätt att inköpa mangårdsbyggnaden jämte omkringliggande område, vilket torde böra avstyckas före egendomens försäljning till kommunen. Beträffande storleken av detta område synes dock närmare utredning vara erforderlig. Kungl. Maj:t torde därför böra bemyndigas att, sedan sådan utredning verkstälts av domänstyrelsen efter överlantmätarens hörande, meddela beslut rörande områdets storlek och gränser. Mot de av byggnadslånebyrån föreslagna grunderna för beräkningen av köpeskillingarna har jag intet att erinra.

På grund av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronoegendomen $\frac{2}{3}$ mantal Broby Klostergård 9° i Lannaskede socken, Jönköpings län, må med undantag av mangårdsbyggnaden och området omkring denna, försäljas till Lannaskede kommun och att mangårdsbyggnaden med nämnda område må försäljas till arrendatorn Albin Petersson,

att Kungl. Maj:t skall äga föreskriva de jämkningar beträffande områdets gränser och areal, som må befinnas erforderliga,

att köpeskillingarna bestämmas i enlighet med de av statens byggnadslånebyrå föreslagna priserna per kvadratmeter, samt

att i övrigt skola i huvudsak gälla de villkor, som domänstyrelsen föreslagit.

2:o.

Albo Söregård 3² och 3³ i Jönköpings län.

Lotterna Håkansnäs och Nya Svenstorp av kronoegendomen Albo Söregård 3¹ i Kulltorps socken av Jönköpings län äro intill den 14 mars 1948 utarrenderade mot en arrendeavgift, som under arrendeåret den 14 mars 1947—den 14 mars 1948 utgått med 194 respektive 160 kronor. Håkansnäs har sedan år 1930 och Nya Svenstorp under åren 1925—1939 och 1946—1948 varit utarrenderat till Janne Johansson.

Genom en den 4 december 1945 avslutad avstyckningsförrättning ha förberörda lotter avstyckats från stamfastigheten, varvid de åsatts jordregisterbeteckningarna Albo Söregård 3² och 3³. Albo Söregård 3² har en areal av 39,3 hektar, varav 5,8 hektar åker, 2,2 hektar äng och 31,3 hektar avrösningsjord. Arealen å Albo Söregård 3³ utgör 33,4 hektar, varav 5,6 hektar åker, 2,0 hektar äng och 25,8 hektar avrösningsjord.

De avstyckade fastigheterna äro belägna ca 10 kilometer från Bredaryds station. Albo Söregård 3² är bebyggd med kronan tillhöriga boningshus, en tegeltäckt luta samt kostall och loglänga. Johansson äger häststall och fårhus å fastigheten. Å Albo Söregård 3³ finnas ett boningshus av trä under sticket samt en stall- och loglänga.

Uppskattningsnämnden har den 18 maj 1945 saluvärderat inägorna å Albo Söregård 3² till 6 251 kronor 10 öre och inägorna å Albo Söregård 3³ till 5 991 kronor 10 öre.

Jägmästaren i Värnamo revir har uppskattat värdet å skogsmarker med växande skog till 16 500 kronor för Albo Söregård 3² samt till 14 900 kronor för Albo Söregård 3³. Domänstyrelsen har emellertid genom beslut den 5 december 1947 funnit, att skogsmarken med växande skog borde åsättas saluvärden av 15 500 kronor respektive 14 100 kronor.

Jämlikt avtal med Johansson har domänstyrelsen mot en ersättning av 888 kronor inlöst en elektrisk anläggning, ett vindsrum, veranda, källare och hemlighus med hönshus å Albo Söregård 3³.

I skrivelse till Johansson den 16 januari 1948 har domänstyrelsen anhållit om meddelande, huruvida Johansson önskade inköpa fastigheterna Albo Söregård 3² och 3³ för en köpeskilling av 42 870 kronor, varav 139 kronor utgjorde ersättning för guldna avstyckningskostnader. Johansson har den 23 januari 1948 förklarat sig villig erlägga den föreslagna köpeskillingen under förutsättning, dels att fastigheterna kunde tillträdes den 14 mars 1948, dels att gynnsamma amorteringsvillkor kunde erhållas. Johansson har tillika överlämnat sådan förklaring och sådant intyg angående ifrågasatt förvärv av fastigheterna, som avses i 2 § kungörelsen den 21 december 1945 (nr 806) rörande tillämpning av lagen den 21 december 1945 (nr 805) om inskränkning i rätten av förvärva jordbruksfastighet.

Med skrivelse den 30 januari 1948 har *domänstyrelsen* underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning och därvid anført i huvudsak följande.

Styrelsen tillstyrker försäljning av Albo Söregård 3^a och 3^b till Johansson för en köpeskilling av 42 870 kronor. Beträffande köpeskillingsens erläggande har styrelsen för avsikt att undersöka möjligheterna för Johansson att erhålla egnahemslån. Skulle sådant lån ej kunna erhållas, kommer styrelsen med stöd av bestämmelserna i 10 § i kungörelsen den 22 juni 1945 (nr 386) med vissa föreskrifter rörande tillämpningen av förordningen den 25 maj 1945 angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. att söka träffa överenskommelse med Johansson om villkoren för köpeskillingsens erläggande.

Departementschefen. Med biträdande av det av domänstyrelsen förordnade försäljningsförslaget får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronofastigheterna Albo Söregård 3^a och 3^b i Kulltorps socken av Jönköpings län må försäljas till arrendatorn Janne Johansson för en köpeskilling av 42 870 kronor, varav 139 kronor för avstyckningskostnader, samt under villkor i övrigt,

att fastigheterna försäljas i befintligt skick med tillträde omedelbart,

att köparen skall erlägga 3,6 procent ränta å köpeskillingen från den 14 mars 1948 till dagen för köpebrevs utfärdande,

att innehavare av elektrisk ledning, som med vederbörligt tillstånd kan ha framdragits över fastigheterna, förbehålles rätt att bibehålla och nyttja ledningen utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningens innehavare till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningen ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, samt

att i övrigt bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

3:o.

Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ i Kristianstads län.

Den 13 juni 1924 förordnade Kungl. Maj:t med riksdagen att, sedan 14 mantal Bäckaskogs kungsgård nr 1 i Kiaby, Ivö och Vånga socknar av Kristianstads län undergått ägostyckning, vissa lotter skulle försäljas enligt då gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar. I enlighet därmed försålles genom särskilda köpekontrakt den 17 mars 1925 fastigheterna Bäckaskog 1⁴³, 1⁴⁴, 1⁴⁵ och 1⁴⁶ för köpeskillingar av respektive 12 620, 7 500, 14 840 och 1 200 kronor. Sedan kronan vid offent-

lig auktion den 28 juli 1938 återköpt fastigheterna Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵, hemställde domänstyrelsen i skrivelse den 18 december 1942 — under förmälan att sistnämnda fastigheter från år 1938 utarrenderats för ett eller två år i sänder, Bäckaskog 1⁴³ till Ola Olsson och 1⁴⁵ till Hans Olsson mot ett årligt arrende av 200 kronor för vardera fastigheten — att Kungl. Maj:t måtte förordna om fastigheternas försäljning på av domänstyrelsen närmare angivna villkor.

Genom beslut den 29 januari 1943 fann Kungl. Maj:t vad i ärendet förekommit icke föranleda annan Kungl. Maj:ts åtgärd, än att handlingarna skulle överlämnas till domänstyrelsen för att tagas i övervägande vid nästkommande uppskattningsförrättning å Bäckaskogs kungsgård (Bäckaskog 1⁴⁷). Därvid skulle undersökas lämpligheten av att ifrågavarande fastigheter utarrenderades gemensamt med kungsgården ävensom möjligheten för kronan att återförvärva Bäckaskog 1⁴⁴ och 1⁴⁶ eller delar därav.

I instrument över en den 3 december 1943 avslutad uppskattningsförrättning å kungsgården förordade uppskattningsnämnden, att Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ skulle försälas till ägaren av Bäckaskog 1⁴⁴ och 1⁴⁶, köpmannen Axel Fragnér. Uppskattningsnämnden anförde såsom skäl härför bland annat följande.

Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ äro mycket magra jordbruksfastigheter, försedda med ytterligt svaga hus. Arrendatorerna ha hemställt att få arrendera lotterna å längre tid eller, om detta icke kunde bifallas, anhållit om ersättning för å fastigheterna vidtagna förbättringar. Dessa förbättringar bestå i att de, enligt vad de uppgivit, år 1912 anlagt källare och brutit sten å fastigheterna ävensom planterat vissa fruktträd. Nämnden har funnit, att träden skötts så illa, att de sakna egentligt värde, att källarna ha ett obetydligt värde och att stenbrytningen är av ringa betydelse. Däremot ha husens underhåll eftersatts. Något berättigat krav på ersättning kan därför icke anses föreligga. Nämnden avstyrker även försäljning till arrendatorerna. Däremot bör Nils Djurberg för ett pris av 15 öre per kvadratmeter få inköpa ett område av 2 000 kvadratmeter, å vilket han äger ett hus. Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ splittras av en Bäckaskog 1⁴⁴ tillhörande jordremsa. Det är uppenbart, att områdena kunna utnyttjas med fördel endast om de förenas i en hand. Sålunda bör antingen kronan förvärva Fragnérs fastigheter Bäckaskog 1⁴⁴ och 1⁴⁶ eller denne köpa kronans. Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ innehålla tillsammans en areal av omkring 39,0 hektar, varav 19,6 hektar åker, 11,4 hektar odlingsmark, 7,9 hektar skogsmark och 0,1 hektar impediment. Om nämnda fastigheter förenas i en ägares hand, kommer den samlade arealen att bilda en tämligen god betesenhhet. Fragnér har iståndsatt husen på Bäckaskog 1⁴⁴ så att dessa kunna anses tämligen goda. Vidare har han uppfört ett fårhus och en tobakslada. Fragnér har förklarat, att han icke vore villig sälja Bäckaskog 1⁴⁴ och 1⁴⁶, då han ansåge sig ha lagt ned så mycket kapital på dessa fastigheter, att han ej kunde förränta detsamma utan att behålla jorden. Däremot har Fragnér förklarat sig villig att inköpa Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵, utom Djurbergs tomt, för 30 000 kronor. Då sålunda kronan ej kan återförvärva Bäckaskog 1⁴⁴ och 1⁴⁶, anser nämnden det icke lönt att utlägga Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ till betesmark för huvudgården. Det synes därför lämpligast att försälja Djurbergs tomt till denne för 300 kronor och återstoden av Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ till Fragnér för 30 000 kronor. Det är visserligen skada, att ett så enastående vackert område intill Ivösjön skulle gå ur kronans händer, men

då ett så pass förmånligt pris kan erhållas, synes denna möjlighet till försäljning böra tillvaratagas.

Domänstyrelsen föreslog i skrivelse den 18 maj 1945 att Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ med undantag av ett område å Bäckaskog 1⁴⁵ om cirka 0,2 hektar, vilket ifrågasattes böra överlåtas å Nils Djurberg, skulle försälas till Fragnér för en av honom erbjuden köpeskillning av 30 000 kronor. Styrelsen uttalade att den erbjudna köpeskillningen vore tillfredsställande, och att ett utbud å auktion eller under hand kunde medföra, att detta belopp ej uppnåddes.

I anledning av framställningen uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 12 oktober 1945 åt domänstyrelsen att i samråd med egnahemsstyrelsen undersöka, huruvida fastigheterna Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ lämpligen kunde disponeras för egnahemsändamål.

I skrivelse den 1 februari 1946 förklarade domänstyrelsen sig vidhålla sitt i skrivelsen den 18 maj 1945 framlagda förslag i fråga om försäljning av ifrågavarande fastigheter. I ärendet avgåvos remissutlåtanden av bl. a. länsstyrelsen i Kristianstads län, varjämte domänstyrelsen senare avgav förnyat utlåtande.

I sitt sistnämnda utlåtande hemställde domänstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga styrelsen att ombesörja uppgörandet av ett förslag till försäljning av fastigheterna Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ i huvudsaklig överensstämmelse med vad länsstyrelsen förordat. I sagda yttrande tillstyrktes, att ifrågavarande fastigheter — med undantag för det område om cirka 0,20 hektar som avsåges skola för i det föregående angivet pris överlåtas till Nils Djurberg — försålades till Fragnér för en köpeskillning av 30 000 kronor. Då å Bäckaskog 1⁴⁴ och 1⁴⁶ funnes i naturskyddshänseende och ur kulturhistorisk synpunkt värdefulla områden, gränsande till den staten tillhöriga fastigheten Bäckaskog 1⁴⁸, vilken vore fridlyst såsom fornminne, förordades, att Fragnér såsom delikvid skulle överlämna ett område om ca 10 hektar av Bäckaskog 1⁴⁴ och 1⁴⁶. Fragnér syntes vidare böra enligt åtagande avstå erforderligt område till en väg från den Villands härads hembygdsförening tillhöriga fastigheten Bäckaskog 1⁴⁷ ned till Ivösjön. I samband med försäljningen borde Fragnér förbinda sig att icke sälja några tomter från Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵. Domänstyrelsen framhöll för sin del, att det syntes kunna övervägas, huruvida icke en eventuell försäljning till Fragnér borde ske med förbehåll om rätt för kronan att för all framtid återköpa fastigheterna enligt lagen om återköpsrätt.

På grund av vad i ärendet förekommit anhöllo arrendatorerna av Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ i en den 10 maj 1947 dagtecknad skrift att även i fortsättningen få arrendera fastigheterna.

Genom beslut den 16 maj 1947 bemyndigade Kungl. Maj:t domänstyrelsen att vidtaga erforderliga åtgärder för uppgörande — i huvudsaklig överensstämmelse med vad länsstyrelsen och domänstyrelsen i sina utlåtanden förordat — av förslag till försäljning av ifrågavarande fastigheter.

Sedan domänstyrelsen uppdragit åt domänintendenten i länet att söka träffa avtal med Fragnér om försäljning av ifrågavarande fastigheter, har

domänintendenten till styrelsen överlämnat ett med Fragnér och dennes hustru Torhild Fragnér träffat preliminärt köpeavtal, varigenom kronan till Fragnér försålde Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ med undantag av berörda område om 2 000 kvadratmeter för en köpeskillning av 30 000 kronor under vissa villkor, bland annat att köpeskillningen skulle erläggas på så sätt att 10 000 kronor erlades så snart köpeavtalet godkänts genom att Fragnér utfärdade kvitterat köpebrev för kronan på ett område av fastigheterna Bäckaskog 1⁴⁴ och 1⁴⁶ om ca 10,4 hektar samt återstående 20 000 kronor efter anfordran. I avtalet fanns intaget en bestämmelse om att försäljningen skedde med kronan förbehållen återköpsrätt, därest makarna Fragnér upplåto eller försålde tomter från ifrågavarande fastigheter för bebyggelse. Angående vägen till Ivösjön fanns å kartan antecknat att »för området skall uttagas en 4,0 meter bred väg över 1⁴⁴ och 1⁴⁵ utmed gränsen mot Kjuge 11³ fram till Ivösjön». I ett av domänintendenten överlämnat tilläggsavtal hade Fragnér och hans hustru förklarat, att de hittillsvarande arrendatorerna av Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵, Ola Olsson under sin återstående livstid och Hans Olsson längst till den 14 mars 1950, finge kvarbo å fastigheterna med rätt att bruka någon mindre trädgårdstappa under villkor, att de svarade för byggnadernas bestånd och underhåll på ett sådant sätt att någon erinran från vederbörande myndigheter icke gjordes mot deras nyttjande.

Med skrivelse den 30 januari 1948 har *domänstyrelsen* underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning och därvid anfört följande.

Om försäljning till Fragnér nu ej skulle komma till stånd måste Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ inom en snar framtid nybyggas med avsevärda kostnader för kronan utan möjlighet att utfå ett arrende, motsvarande förräntningen på de nedlagda byggnadskostnaderna med hänsyn till jordens för åkerbruk synnerligen dåliga beskaffenhet.

Styrelsen anser, att Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ med undantag av ett område om 2 000 kvadratmeter, vilket bör hembjudas Djurberg efter ett pris av 15 öre för kvadratmeter, böra försäljas till Fragnér och dennes hustru för en köpeskillning av 30 000 kronor. Såsom villkor för försäljningarna synes böra föreskrivas

beträffande området om 2 000 kvadratmeter och fastigheterna i övrigt

att salulotterna försäljas i befintligt skick med tillträdesrätt räknat från den 14 mars 1948, att endast kronan tillhöriga byggnader och anläggningar ingå i försäljningarna, att innehavare av över lotterna med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehållas rätt att behålla och nyttja ledningarna utan rätt för köpare till annan ersättning än av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, samt att i övrigt för försäljningarna skola i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.,

beträffande Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵

att köpeskillningen erlägges på så sätt att 10 000 kronor gäldas så snart köpekontrakt rörande dessa fastigheter undertecknats av makarna Fragnér och domänstyrelsen genom att makarna Fragnér utfärda kvitterat köpebrev för kronan på det område av Bäckaskog 1⁴⁴ och 1⁴⁶, som enligt en av distriktslantmätaren Bertil Frostensson år 1947 upprättad karta över del av Bäckaskog 1⁴³ litt. Ä, Bäckaskog 1⁴⁵ litt. Ö och Bäckaskog 1⁴⁶ litt. Ab inne-

håller en areal av 10,4545 hektar, och genom gravationsbevis styrker, att detta område är fritt från såväl penning- som nyttjanderättsinteckningar, samt att återstoden av köpeskillingen eller 20 000 kronor gäldas efter anfordran kontant av Fragnér, varefter styrelsen utfärdar köpebrev å fastigheterna för makarna Fragnér,

att arrendatorerna av Bäckaskog 1⁴³, Ola Olsson, och av Bäckaskog 1⁴⁵, Hans Olsson, skola äga att, Ola Olsson så länge han lever, och Hans Olsson längst till den 14 mars 1950, kvarbo i respektive bostad med rätt att bruka någon mindre trädgårdstappa under villkor, att de svara för byggnadernas bestånd och underhåll på ett sådant sätt, att erinran från vederbörande myndigheters sida ej göres mot deras nyttjande,

att Fragnér avstår erforderligt område till en väg från den Villands hämars hembygdsförening tillhöriga fastigheten Bäckaskog 1⁷ utmed gränsen till Kjuve 11³ ned till Ivösjön,

att försäljningen till makarna Fragnér sker med förbehåll om rätt för kronan att för all framtid återköpa fastigheterna enligt lagen om återköpsrätt till fast egendom,

att makarna Fragnér äga förfoga över de stängsel och ekpålar, nät och taggtråd, som kvarstå inom berörda område om 10,4545 hektar, för förflyttning till yttergränserna av området,

att uppmättnings-, avstycknings- och lagfartskostnader för det område kronan kommer att förvärva skola gäldas av styrelsen under det att makarna Fragnér skola gälda dessa kostnader för Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵,

att makarna Fragnér skola gälda 3 % ränta å köpeskillingen från den 14 mars 1948 till dess köpebrev utfärdas å Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵,

och beträffande området om 2 000 kvadratmeter

att om Djurberg eller hans rättsinnehavare vill avhända sig området, han i första hand skall erbjuda makarna Fragnér eller deras rättsinnehavare att förvärva detsamma.

Styrelsen har sedermera överlämnat sådan förklaring och sådant intyg angående Fragnérs ifrågasatta förvärv av fastigheterna, som avses i 2 § kungörelsen den 21 december 1945 (nr 806) rörande tillämpning av lagen den 21 december 1945 (nr 805) om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet.

Departementschefen. Såsom av den föregående redogörelsen framgår har frågan om den framtida dispositionen av kronofastigheterna Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵, vilka av kronan förvärvats å auktion år 1938, varit föremål för ingående överväganden. Den i ärendet förebragta utredningen synes giva vid handen, att fastigheterna med hänsyn bland annat till jordbrukets beskaffenhet icke lämpligen böra utarrenderas i fortsättningen. Då icke heller någon annan användning för kronans räkning av fastigheterna synes kunna komma i fråga, och desamma ej heller kunna användas för egnahemsändamål, vill jag i enlighet med domänstyrelsens förslag förorda att desamma, fränsett ett område om 0,2 hektar, vilket bör försäljas till Nils Djurberg, försäljas till Axel Fragnér och dennes hustru Torhild Fragnér för en köpeskillning av 30 000 kronor. Försäljningen till makarna Fragnér torde böra ske med förbehåll om återköpsrätt för kronan, därest fastigheterna användas för annat ändamål än fruktodling. Med hänsyn till önskvärldheten att kronan förvärvar vissa ur natur- och kulturhistoriska synpunkter värdefulla områden å de makarna Fragnér tillhöriga fastigheterna Bäckaskog 1⁴³ och

1⁴⁶ torde, på sätt domänstyrelsen föreslagit, makarna Fragnér såsom dellikvid böra till kronan överlåta ett område om ca 10 hektar av sistnämnda fastigheter. Mot de av domänstyrelsen föreslagna köpevillkoren har jag icke någon annan erinran att göra, än att den ränta, makarna Fragnér skola gälda å köpeskillingen från tillträdesdagen den 14 mars 1948 till dess köpebrev utfärdas å de försålda fastigheterna, synes böra bestämmas till 3,6 procent.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att genom domänstyrelsens försorg må, sedan från fastigheten Bäckaskog 1⁴⁵ under kronoegendomen Bäckaskogs kungsgård i Kiaby, Ivö och Vånga socknar, Kristianstads län, avstyckats ett område om cirka 0,2 hektar, försäljas

dels nämnda område om 0,2 hektar till Nils Djurberg för en köpeskilling, beräknad efter ett pris av 15 öre för kvadratmeter,

dels ock fastigheterna Bäckaskog 1⁴³ och 1⁴⁵ till Axel Fragnér och dennes hustru Torhild Fragnér för en köpeskilling av 30 000 kronor med kronan förbehållen återköpsrätt, där-est fastigheterna användas för annat ändamål än fruktodling;

skolande för nämnda överlåtelse i övrigt gälla de villkor som av domänstyrelsen i ärendet föreslagits med den ändringen likväl, att den ränta å köpeskillingen makarna Fragnér skola utgiva bestämmas till 3,6 procent.

4:o.

Råby Lilla 17¹ i Lunds stad.

Kronoegendomen Råby Lilla 17¹ (Hospitalsgården) i Lunds stad är belägen omkring 2 kilometer från stadens centrum. Egendomen är till den 14 mars 1948 utarrenderad mot ett årligt arrende av 9 300 kronor. Arealen utgör, efter undantag av vissa enligt Kungl. Maj:ts beslut den 6 juni 1924 till försäljning bestämda och särskilt för sig utarrenderade tomter, omkring 61,6 hektar. Egendomen består av ett hems kifte om 51,7 hektar, varav 1,8 hektar tomt och trädgård, 49,2 hektar åker och 0,7 hektar impediment, samt ett utskifte om 9,84 hektar, varav 9,77 hektar åker och 0,07 hektar impediment. Taxeringsvärdet å egendomen är 219 000 kronor, varav 194 000 kronor jordbruksvärde och 25 000 kronor tomt- och industrivärde.

Sedan *drättselkammaren i Lund* i skrivelse den 4 oktober 1943 till domänintendenten i Malmöhus län förklarar sig ha intresse av att för stadens räkning förvärva egendomen, föranstaltades om egendomens saluvärdering. I sin den 28 oktober 1946 avgivna utredning angående organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten föreslog emellertid *lantbruksstyrelsen*, att statens centrala frökontrollanstalts filial i Skåne skulle

förläggas till egendomen. Yttranden över detta förslag inforadrades från åtskilliga statliga och kommunala myndigheter och ytterligare underhandlingar fördes med representanter för Lunds stad. Vid nämnda underhandlingar anhöllo representanterna för staden, att staden måtte få förvärva egendomen eller del därav, därest egendomen icke disponerades enligt lantbruksstyrelsens förslag.

I skrivelse den 17 november 1947 har *statens byggnadslånebyrå*, som på begäran av domänstyrelsen verkställt ny värdering av egendomen, med åberopande av en den 11 i samma månad inom byrån upprättad promemoria uttalat, att egendomen finge anses ha ett värde av 506 000 kronor. I promemorian har anförts huvudsakligen följande.

Å egendomen äro uppförda för jordbruksdrift erforderliga byggnader.

Detaljplan för egendomens utnyttjande i exploateringssyfte saknas. På grund härav har den för Lunds stad under åren 1936—1942 utarbetade generalplanen med i det följande nämnda avvikelser lagts till grund för egendomens värdering ur exploateringssynpunkt. Vid samråd med representanter för Lunds stad har framkommit, att de norr om Ringvägen belägna delarna av egendomen, vilka å generalplanen redovisats såsom parkområden, med hänsyn till deras belägenhet invid järnvägsspår lämpligen böra utnyttjas för industri- och lagerändamål. Dessutom har det å generalplanen såsom jordbruksområde redovisade området inom södra delen av egendomen vid värderingen upptagits som parkmark, enär området efter egendomens exploatering knappast torde kunna utnyttjas för jordbruksändamål.

Å generalplanen ha redovisats vissa områden för gator, vägar och parker. Enligt handlingarna i ärendet har viss areal eller 18 600 m² beräknats åtgå för omläggning av allmänna vägen Lund—Malmö. Inom områden för hyreshusbebyggelse, villabebyggelse och industriell verksamhet kan man erfarenhetsmässigt uppskatta behovet av gatemark till respektive 16, 15 och 15 % av de å generalplanen för dylika ändamål redovisade totalarealerna. Den egentliga kvartersmarken inom industriområdena kan på samma grunder uppskattas till 80 % av å planen för sådant ändamål redovisad totalareal. Ur värderingssynpunkt synes man för övriga områden inom egendomen icke böra räkna med att mark behöver tagas i anspråk för gator, parker eller allmänna platser.

Under nu nämnda förutsättningar erhålles följande fördelning av egendomens areal:

	m ²	%
Hyreshus, kvartersmark	34 500	5·6
Villor, d:o	96 900	15·7
Industrier, d:o	89 600	14·5
Koloniträdgårdar	46 000	7·5
Handelsträdgårdar	37 500	6·1
Allmänna institutioner	1 400	0·2
Gator inom områden för hyreshus	6 500	14·6
» » » » villor	17 100	
» » » » industrier	16 800	
Gator och vägar å generalplanen (inkl. mark för omläggning av vägen Lund—Malmö)	49 000	35·8
Park eller allmän plats inom industriområden	5 600	
Övriga parker och allm. platser	215 000	
Summa	615 900	100·0

Vid värderingen förutsättes i övrigt följande.

Totalarealen å områden för hyreshusbebyggelse utgör 41 000 m². Erfarenhetsmässigt kan man inom dessa områden räkna med ett exploateringsstal av 0,6 motsvarande en våningsyta av 24 600 m², en tomtkostnad av 17 kronor per m² våningsyta och en gatukostnad av 9 kronor per m² våningsyta. Inom områdena torde kunna produceras cirka 350 lägenheter. Exploateringstiden uppskattas till omkring 2 år.

Totalarealen å områden för villabebyggelse utgör 114 000 m². Enligt sammanställningen över arealfördelningen inom egendomen uppgår kvartersmarken till 96 900 m² och gatumarken till 17 100 m². Med ledning av tidigare verkställda exploateringar inom Lunds stad kunna gatukostnaderna inom områdena uppskattas till 4 kronor per m² kvartersmark och den skäligen tomtkostnaden till 5 kronor per m² kvartersmark. Med en genomsnittlig tomtstorlek av ca 800 m² och under antagande att områdena bebyggas med enfamiljshus kan antalet lägenheter inom dessa områden uppskattas till ca 120. Exploateringstiden uppskattas till 5 år.

Totalarealen å områden för industriell verksamhet utgör 112 000 m². Enligt sammanställningen över arealfördelningen inom egendomen uppgår kvartersmarken till 89 600 m² samt gator och allmänna platser till 22 400 m². Gatukostnaderna uppskattas till 3 kronor per m² kvartersmark. Med hänsyn till industriområdenas belägenhet i omedelbar närhet av järnvägsspår bör priset per m² kvartersmark skäligen uppskattas till 6 kronor. Exploateringstiden uppskattas till 5 år.

Exploateringen av de nu nämnda tre områdena kan icke igångsättas förrän stadsplan upprättats. På grund härav torde man för dessa områden böra räkna med en tid av 3 år för erforderliga förberedelsearbeten.

Enligt sammanställningen över arealfördelningen inom egendomen utgöra områden för kolonier och handelsträdgårdar respektive 46 000 m² och 37 500 m². Med hänsyn till svårigheten att bedöma frågan om dessa områdens utnyttjande på lång sikt synas de vid värderingen böra sättas råmarksvärde, vilket för hela egendomen vid en provkalkyl har uppskattats till 80 öre pr m². Områdena torde omedelbart kunna utnyttjas för de ändamål, som redovisats å generalplanen.

Administrationskostnaderna i samband med egendomens exploatering kunna uppskattas till 3 procent av bruttointkomsterna. Ränteförlusterna under exploaterings- och förberedelsetiden ha beräknats efter 3 procent.

På grundval av de gjorda beräkningarna erhålles följande sammanställning över inkomster, utgifter och nuvärden:

Områden	Inkomster kr.	Utgifter kr.	Nettointkomst kr.	Förber. tid år	Expl. tid år	Nuvärde
Hyreshus	418 200	233 900	184 300	3	2	161 000
Villor	484 500	402 100	82 400	3	5	69 000
Industri	537 600	284 900	252 700	3	5	211 000
Kolonier	36 800	1 100	35 700	—	—	36 000
Handelsträdgårdar...	30 000	900	29 100	—	—	29 000
					Summa	506 000

Med ledning av tabellen kan således värdet å egendomen uppskattas till 506 000 kronor, motsvarande ett råmarksvärde av 82 öre per m².

Domänstyrelsen har i skrivelse den 28 november 1947 till drätselkammaren i Lunds stad förklarat, att styrelsen vore villig medverka till försäljning av

egendomen till staden till nämnda pris under vissa i skrivelsen närmare angivna villkor.

Stadsfullmäktige i Lund ha den 19 december beslutat godkänna domänstyrelsens erbjudande i skrivelsen den 28 november 1947.

I skrivelse den 16 januari 1947 har *domänstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att egendomen med undantag av de jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 6 juni 1924 till upplåtelse bestämda tomterna försäljes till Lunds stad med tillträde den 14 mars 1948 i då befintligt skick, eller, därest statsmakternas beslut då icke skulle föreligga, å dag som domänstyrelsen bestämmer samt under vissa i skrivelsen angivna villkor i övrigt.

Departementschefen. Av olika skäl synes kronoegendomen Råby Lilla 17¹ icke vara av sådan beskaffenhet att den lämpar sig såsom förläggningsplats för den verksamhet, som kommer att bedrivas vid centrala frökontrollanstaltens filial i Skåne. Med hänsyn till att egendomen genom sin belägenhet är väl ägnad att tillgodose Lunds stads utvecklingsbehov i fråga om bostadsbebyggelse m. m., anser jag stadens begäran att få förvärva egendomen böra bifallas. Jag har icke något att erinra mot den föreslagna köpeskillingen, 506 000 kronor, eller mot övriga av domänstyrelsen föreslagna försäljningsvillkor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronoegendomen Råby Lilla 17¹ (Hospitalsgården) i Lunds stad med undantag av vissa enligt Kungl. Maj:ts beslut den 6 juni 1924 till försäljning bestämda och särskilt för sig utarrenderade tomter må genom domänstyrelsens försorg försäljas till staden för en köpeskillning av 506 000 kronor samt under villkor i övrigt,

att egendomen försäljes i befintligt skick med tillträde å dag som domänstyrelsen bestämmer,

att försäljningen icke omfattar andra å egendomen befintliga byggnader och anläggningar än sådana, som tillhöra kronan,

att köpeskillingen gäldas kontant vid tillträdet,

att staden inträder i de rättigheter och skyldigheter, som kronan enligt gällande arrendekontrakt har i förhållande till arrendatorn, innebärande bland annat att staden skall till arrendatorn utgiva honom på grund av arrendekontraktet tillkommande ersättning för trädesbruk, höstplöjning, gräs-, frö- och höstsädesådd eller för utsäde samt att staden äger uppbära det ersättningsbelopp för brister i byggnad, hägnad m. m., som arrendatorn enligt syn, varom staden har att föranstalta, kan bliva skyldig utgiva; ägande domänstyrelsen uppbära de arrendeavgälder och övriga inkomster från egendomen, som belöpa på tiden intill tillträdesdagen,

att staden ensam skall vidkännas lagfartskostnader samt övriga med förvärvet av egendomen förenade utgifter,
att staden skall erlægga samtliga på egendomen för tiden efter tillträdesdagen belöpande utskylder och onera, samt
att innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragen elektrisk ledning förbehålles rätt att bibehålla och nyttja densamma utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningens innehavare för skada till följd av förändring, underhåll och reparation av ledningen.

5:o.

Grude Bredgården nr 4 i Älvsborgs län.

Landsfiskalsbostället 1 mantal Grude Bredgården nr 4 i Grude socken, Älvsborgs län, indrogs till kronan från och med den 1 oktober 1941 jämlikt kungörelsen den 30 augusti samma år.

Sedan såväl vederbörande domänintendent och jägmästare som egna-hemsnämnden i länet i avgivna yttranden över den framtida dispositionen av egendomen förordat försäljning av densamma, uppdrog domänstyrelsen den 14 mars 1942 åt domänintendenten att föranstalta om egendomens saluvärdering i vederbörlig ordning så snart karta upprättats av lantmätare. I anledning härav har karta med beskrivning uppgjorts av distriktslantmätaren G. Öhrström år 1943 samt uppskattningsförrättning hållits å egendomen den 1 november 1945. Av kartan och beskrivningen samt det protokoll, som förts vid uppskattningsförrättningen, ävensom övriga handlingar i ärendet inhämtas bland annat följande.

Egendomen är belägen ca 2 kilometer från Ljungs järnvägsstation. Dess gårdstomt gränsar till Grude kyrka. Egendomen består av tre skiften, hemskiftet, skogsskiftet och madskiftet.

Kronans byggnader äro i medelgott skick. Egendomen saknar bryggghus. Ej heller finnes cementerad gödselstad.

Arealen uppgår till 93,0 hektar, därav 12,4 hektar åker och tomt, 2,5 hektar äng, 56,7 hektar produktiv skogsmark samt 21,4 hektar annan mark. Av åkerarealen belöpa 5,2 hektar på hemskiftet och 7,2 hektar på madskiftet. Åkerjorden på hemskiftet utgöres huvudsakligen av mullblandad, mycket stenbunden lättlera. Åkerjorden å madskiftet är av rätt god beskaffenhet. Egendomen har del i grustag.

Gräsene elektriska distributionsförening har ledningar framdragna över egendomens skogsmark.

Taxeringsvärdet utgör 27 200 kronor, varav jordbruksvärde 18 000 kronor.

Uppskattningsnämnden har åsatt egendomen ett saluvärde av 47 000 kronor. Av saluvärdet belöpa 28 300 kronor på skogsmark och skog och 759 kronor på annan avrösningsjord. Nämnden har meddelat, att egendomens arrendator Nils Carlsson, vilken alltsedan den 14 mars 1938 brukat egendomen, blivit tillfrågad, huruvida han vore beredd köpa egendomen för ett pris av 46 000 kronor, men att Carlsson förklarar sig obenägen därtill.

Med anledning härav har nämnden avgivit förslag jämväl till egendomens fortsatta utarrendering till Carlsson. Därvid har arrendevärdet uppskattats till 750 kronor, i vilket ingår förmånen av 18 kubikmeter husbehovsvirke. Samtidigt har nämnden uttalat, att manbyggnaden vore i behov av modernisering genom värmeinstallation och omändringar i köket samt i övrigt enligt förslag, som kunde komma att utarbetas.

Jägmästaren i Alingsås revir har anfört, att Carlsson för honom uppgivit, att han icke vore villig att betala mer än 36 000 kronor för egendomen, när han ansåge skogen vara för högt värderad och egendomen på grund av verkställd torrlägningsförbättring bleve betungad med utgifter, som uppskattades till omkring 4 000 kronor. Jägmästaren har tillika framhållit, att det beräknade saluvärdet å inägor och byggnader uppginge till 17 941 kronor, vilket ungefär motsvarade jordbruksvärdet enligt 1945 års fastighetstaxering, som vore 18 000 kronor. Saluvärdet å inägor och byggnader torde alltså icke vara för högt utan snarare beräknat i lägsta laget, i synnerhet som uppskattningsnämnden icke medtagit 2,52 hektar äng, som kunde värderas till ungefär 1 200 kronor. Enligt av biträdande jägmästaren upprättad värdering vore ståndsskogens och skogsmarkens saluvärde 28 300 kronor. Detta värde hade godkänts av domänstyrelsen den 11 juli 1945. Eftersom arrendatorn icke vore villig att betala en köpeskilling som motsvarade egendomens värde, torde egendomen icke kunna säljas. På grund härav borde den såsom hittills utarrenderas.

Överjägmästaren i västra distriktet har anslutit sig till vad jägmästaren anfört och föreslagit.

Domänintendenten har, i händelse av försäljning, värderat nyssnämnda oredovisade ängsareal till ungefär 600 kronor.

Sedermera ha å egendomen avverkats 406 kubikmeter skog, vilkas värde uppgår till 5 591 kronor.

Med överlämnande av samtliga till ärendet hörande handlingar samt förenämnda karta med beskrivning har domänstyrelsen underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning samt därvid anfört bland annat följande.

Av ett i styrelsen tillgängligt utdrag ur en av lantbruksingenjören Axel Welin-Berger år 1946 uppgjord kostnadsfördelningslängd inhämtas, att egendomens delaktighet i förenämnda dikningsföretag utgör 4 480 kronor 12 öre.

Med anledning av egendomens ifrågasatta förnyade utarrendering har förslag uppgjorts till erforderliga byggnadsarbeten. Kostnaden för iordningställandet av arrendatorsbostaden till överensstämmelse med nu gängse standard har därvid inom styrelsens byggnadskontor beräknats till 25 000 kronor. Vidare erfordras nytt brygghus och en bod, för vilken kostnaden uppskattats till 5 000 kronor. Gödselstad finnes icke. Materialkostnaden till denna utgör 2 000 kronor, vartill kommer arbetskostnaden.

I överensstämmelse med uttalande av statens sakrevision i samband med frågan om försäljningen av kronoegendomen Slättåkra nr 9 i Jönköpings län (prop. 171/1946, p. 4, s. 17 och 18) håller styrelsen före att, när byggnadsarbeten — vilket här är fallet — bli så omfattande och dyrbara i förhållande till den påberäknliga arrendeavgiften, desamma icke böra komma till utförande genom kronans försorg. I stället synes i dylikt fall en försälj-

ning av ifrågakomna egendom böra genomföras och saluvärdet sänkas till sådant läge, att vederbörande arrendator kan godtaga detsamma. Om en arrendator till skäligt pris kan förvärva en egendom, torde han bli i stånd att verkställa behövliga arbeten med betydligt lägre kontanta utlägg, däri- genom att han själv kan utföra en icke oväsentlig del av arbetet.

Med anledning härav ha underhandlingar upptagits med arrendator Carlsson och har han i skrivelse den 19 januari 1948 erbjudit sig att köpa egen- domen för 32 000 kronor.

Egendomen utgör med sina 12,5 hektar åker ett lämpligt familjejordbruk och torde icke kunna ifrågakomma för allmänt ändamål. Någon frånstyck- ning av skogsmark bör icke lämpligen ske och arrendatorn har förklarat, att han endast reflekterade på egendomen odelad. På grund av de här före- liggande omständigheterna samt med hänsyn till att skogskapitalet numera nedbringats synes den preliminärt överenskomna köpeskillingen kunna god- tagas.

Arrendator Carlsson har tillställts förslag till förlängning på ett års tid av det nu gällande arrendekontraktet, vilket utlöper den 14 mars 1948.

Styrelsen får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva, att förevarande egendom må säljas till arrendatorn Nils Carlsson för 32 000 kronor samt under vissa villkor i övrigt.

Styrelsen har tillika överlämnat sådan förklaring och sådant intyg angä- ende arrendator Carlssons ifrågasatta förvärv av egendomen, som avses i 2 § kungörelsen den 21 december 1945 (nr 806) rörande tillämpning av lagen den 21 december 1945 (nr 805) om inskränkning i rätten att för- värva jordbruksfastighet.

Departementschefen. Jag anser mig böra förorda, att ifrågavarande egen- dom försäljes till arrendatorn Nils Carlsson. Köpeskillingen torde därvid böra bestämmas till 42 000 kronor. Då avsevärda förbättringsarbeten å egen- domens byggnader erfordras och i vissa fall även nybyggnader äro nödvän- diga för att egendomen skall kunna komma i försvarligt skick, bör Carlsson dock skäligen medgivas avdrag å köpeskillingen med ett belopp av högst 10 000 kronor, i den mån han inom tio år från egendomens tillträde utför för egendomens drift erforderliga nybyggnader eller sådana förbättrings- arbeten, som ej äro att hänföra till underhåll. Å här avsedd del av köpe- skillingen, 10 000 kronor, synes icke böra löpa någon ränta. Om på grund av materialsvårigheter eller andra oförutsedda förhållanden byggnadsarbe- tena icke skulle kunna utföras inom den angivna tiden, torde det få ankom- ma å Kungl. Maj:t att efter därom gjord ansökan medgiva jämkningar i nu avsedda villkor.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen med- giva,

att kronoegendomen Grude Bredgården i Grude socken, Älvsborgs län, må försäljas till arrendatorn Nils Carlsson för en köpeskillning av 42 000 kronor samt under villkor i öv- rigt,

att å ett belopp av 10 000 kronor av köpeskillingen nå- gon ränta icke skall utgå under de tio första åren efter till- trädet,

att köparen är skyldig att inom tio år efter tillträdet utföra för egendomens drift erforderliga nybyggnader eller sådana förbättringsarbeten beträffande de befintliga åbyggnaderna, som ej äro hänförliga till underhåll, till en kostnad av sammanlagt 10 000 kronor,

att när ifrågavarande byggnadsarbeten efter av domänstyrelsens lokalförvaltning eller på annat sätt verkställd undersökning av domänstyrelsen ansetts behörigen utförda, köpeskillingen må nedskrivnas med ett belopp av 10 000 kronor; ägande domänstyrelsen att i mån som arbetena fortskrida successivt verkställa nedskrivning av beloppet, dock högst i tre omgångar,

att, om arbetena icke eller blott till en del komma till utförande, beloppet å 10 000 kronor eller vad som må återstå därav efter verkställda nedskrivningar skall vara till betalning förfallet vid utgången av tionde året efter tillträdet,

att egendomen överlåtes i befintligt skick med tillträde å dag, som domänstyrelsen bestämmer,

att Carlsson skall vara skyldig erlægga vad på arrendeavgiften belöper från den 14 mars 1948 till dagen för köpekontraktets utfärdande,

att samtliga mellan Carlsson och kronan varande på gällande arrendekontrakt grundade fordringsanspråk med undantag av till äventyrs förefintliga anspråk på oguldna arrendeavgälder och skatter skola anses vara reglerade i och genom försäljningen,

att köparen ansvarar för annuiteter och övriga utgifter för egendomen berörande torrlägningsföretag,

att innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragen elektrisk ledning förbehålles rätt att behålla och nyttja densamma utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningens innehavare för skada till följd av förändring, reparation och tillsyn av ledningen ävensom för skada, som förorsakas å kreatur, samt

att i övrigt bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

6:o.

Fagersånna Nolgården nr 2 i Skaraborgs län.

Kronoegendomen 1 mantal Fagersånna Nolgården nr 2 i Ransbergs socken, Skaraborgs län, är för tiden den 14 mars 1939—den 14 mars 1959 utarrenderad till J. A. Tornblads dödsbo. Å egendomens ägor ligger sydost om sjön Örlen Fagersanna station å järnvägen Skövde—Karlsborg. Avstån-

det från Skövde är cirka 32 kilometer. Flera tomtområden på ömse sidor om järnvägslinjen ha tidigare sålts från egendomen enligt Kungl. Maj:ts med riksdagen fattade beslut (prop. 1920: 189 p. 8; r. skr. nr 263). Vid egendomens utarrendering har undantagits all i kronans ägo kvarvarande mark mellan järnvägslinjen och sjön Örlen, däribland viss jord, som vunnits vid sänkning av sjön och enligt en år 1936 fastställd rågångsförrättning tillagts egendomen.

År 1936 upprättade distriktslantmätaren E. O. Jansson i anslutning till inkomna ansökningar om inköp av mark ett förslag till försäljningsplan för den mellan järnvägslinjen och sjön belägna delen av egendomen. Fler-talet av de i planen upptagna tomterna har från den 14 mars 1939 i av-vaktan på försäljningsplanens genomförande varit utarrenderade till per-soner, som önska förvärva dessa. Genom beslut den 30 november 1939 fastställde länsstyrelsen utomplansbestämmelser för ett område omkring Fagersanna station. Området är upptaget å en av överlantmätaren F. B. Harris år 1939 sammanställd karta och innefattar bland annat den mel-lan järnvägslinjen och sjön belägna delen av egendomen. Länsstyrelsen meddelade vidare förbud att utan godkänd plan verkställa avstyckning inom området. Sedan länsstyrelsen förklarat sig icke kunna godtaga den av Jansson upprättade försäljningsplanen såsom plan för verkställandet av avstyckningar från egendomen, har på domänstyrelsens föranstaltande förslag till avstyckningsplan för ett område av egendomen om cirka 41 hektar år 1944 upprättats av distriktslantmätaren Gösta Bonde. Detta för-slag har fastställts av länsstyrelsen den 26 april 1945.

I anslutning till avstyckningsplanen har *uppskattningsnämnden* föresla-git försäljning av 39 lotter. Lotternas arealer, saluvärden etc. framgå av följande uppställning. (Lotterna ha av nämnden betecknats med siffror. Bokstäverna hänföra sig till beteckningar å vid avstyckningarna upprät-tade kartor.)

Lot- tens be- teck- ning nr	Uppskattningsnämndens försäljningsförslag				A n m.
	areal m ²	å-pris öre/m ²	Salu- värde kr.	Köpare	
M 1	530 (520)	160	848 (832)	K. E. Schlesinger, Skövde	Sammanlägges med Fa- gersåna Nolg. 2 ⁴³
N 2	1 230 (510)	160	1 968 (816)	Aron Andersson	d:o med 2 ²
O 3	650 (290)	160	1 040 (464)	Nils Johansson	d:o med 2 ⁴⁴
P 4	670 (250)	160	1 072 (400)	C. O. L. Johansson	d:o med 2 ⁴²
Q 5	460 (190)	160	736 (304)	Erik Johansson	d:o med 2 ³
6 (R)	320	160	512	O. H. Mattson, Skövde	d:o med 2 ⁴
S 7	440 (250)	160	704 (400)	Alma Olsson	d:o med 2 ²⁷
T 8	410 (360)	160	656 (576)	J. E. Fritioff, Skövde	d:o med 2 ⁴⁵

Lot- tens be- teck- ning nr	Uppskattningsnämndens försäljningsförslag			Köpare	A n m.
	areal m ²	å-pris öre/m ²	Salu- värde kr.		
U	260		416		
9	(250)	160	(400)	Josef Andersson	d:o med 2 ⁵
10	1 680	225	3 780	Georg Sjöhem	
11	4 120	150	—	Axel Alexandersson, Skövde	
12	3 600	125	—	Frithiof Pettersson, Skövde	
13	3 700	120	4 440	Carl Nyström, Skövde	
Y	6 180		4 944		
14	(5 850)	80	(4 680)	Närkes Torfaktiebolag, Stock- holm	
15	2 600	180	4 680	Rob. Lindell, Stenstorp	
V	493		148		
16	(460)	30	(138)	Martin Lindell	Sammanlægges med Fa- gersåanna Nolg. 2 ¹⁷
X	1 360		408		
17	(1 200)	30	(360)	Enoch Lindell, Skövde	d:o med 2 ²²
18	1 850	30	—	—	d:o med 2 ²³
19	3 000	120	—	Tore Lindblad, Skövde	
20	3 080	120	3 696	Nils Parneby, Skövde	
21	1 660	90	1 494	J. Helin, Alvesta	
22	1 600	90	1 440	R. Granström, Skövde	
23	1 750	200		Reserveras för plantskola för reviret	
24	(1 900)	100	1 900		
C	1 777		2 665		
27	(1 700)	150	(2 550)		
28	(1 730)	100	(1 730)		
29	(1 740)	100	(1 740)	Ransbergs kommun (Dessa lotter vid avstyckn.- förrättning år 1948 ut- lagda såsom lotterna:	
D	1 759		2 638	litt. A om 2,9484 ha	
32	(1 730)	150	(2 595)	» B » 1,1155 »	
E	1 743		2 614	» C » 0,1777 »	
33	(1 670)	150	(2 475)	» D » 0,1759 »	
F	1 678		2 517	» E » 0,1743 »	
34	(1 690)	150	(2 535)	» F » 0,1678 »)	
35	(1 880)	100	(1 880)		
36	(2 270)	100	(2 270)		
A	29 484		8 317		
X (N)	(31 400)	—	(8 509)		Naturområde: Salu- värde: väx. skog 5 369: —, markvärde 3 140: —, rätteligen 2 948: —
I	1 393		1 393		
25	(1 410)	100	(1 410)		
J	1 458		1 458		
26	(1 490)	100	(1 490)		
L	15 950		14 500		
30a	(7 500)	80	(6 000)		
30b	(8 800)	100	(8 800)	Fagersanna Verken Aktie- bolag	Sammanlægges med Fa- gersåanna Nolg. 2 ²⁵
G	1 383		1 383		
37	(1 450)	100	(1 450)		
H	1 539		1 539		
38	(1 530)	100	(1 530)		
K	1 402		1 402		
39	(1 440)	100	(1 440)		
31					Friluftsområde

Såsom framgår av uppställningen äro de med nr 1—9, 16—18 och 30 betecknade lotterna avsedda att försäljas för sammanläggning med tidigare från egendomen avskilda och försålda tomter. Lotten nr 14, som är byggd med ett magasin för torv, avses att avstyckas till särskild fastighet för hamnändamål. Övriga lotter, av vilka en del — trots förbud i upplåtelseavtalen — av innehavarna bebyggs med sommarbostad, bestå av nytillkomna tomter jämte ett för friluftssändamål reserverat område betecknat med littera X (N).

Utöver i uppskattningsnämndens försäljningsförslag ingående tomtområden ha å plankartan inlagts övriga i avstyckningsplanen ingående tomtområden, utmärkta med littera a—ö samt a₁—h₁ med åtecknad av vederbörande lantmätare för avstyckning uppgiven areal (kvadratmeter) för envar av dem. Såsom förut berörts ingår icke det norr om järnvägslinjen ned till sjön Örlen belägna området av kronoegendomen i arrendet för egendomen. Mark tillhörande övriga salulotter eller nr 24, 27—29, 32—36 och littera X (N) ingår i arrendet för kronoegendomen, men arrendatorn av egendomen har förklarat sig beredd att mot ersättning avstå från nyttjanderätten till detta område under återstående arrendetid.

Genom två av länsstyrelsen i länet den 23 januari 1946 och den 8 maj 1947 meddelade beslut ha ändringar i avstyckningsplanen beträffande området för tomten nr 10 samt landvinningsmarken utanför fastigheterna Fagersånna Nolgården 2²¹ och 2²⁵ fastställts. Ändringarna i fråga ha numera skisserats å den av Bonde upprättade plankartan.

Vissa erinringar mot uppskattningsnämndens försäljningsförslag ha framförts av några tomtköpare. Sålunda ha innehavarna av nuvarande tomten nr 11 Axel Alexandersson, av nr 12 Frithiof Pettersson och av nr 31 (21) A. E. Larsson, samtliga i Skövde, för sin del funnit de av uppskattningsnämnden för tomterna i fråga föreslagna saluvärdena alltför höga. Till stöd härför ha de åberopat ett av värderingsmännen för uppskattande av markskador vid militära anläggningar, löjtnanten G. Kjellman och godsägaren R. Stångberg, Skövde, utfärdat värderingsintyg den 22 februari 1947, vari värderingsmännen ansett högre tomtpris än 50 öre för kvadratmeter icke böra ifrågakomma med hänsyn bl. a. till att tomterna genom sin sankta belägenhet i hög grad besvärades av vattenståndet i sjön Örlen. Nämda tomtköpare ha vidare framlagt utredning rörande de köpeskillingar, som betingats vid försäljningar av tomtmark från närgränsande jordområden i privat ägo.

Statens byggnadslånebyrå, som på anmodan av domänstyrelsen avgivit yttrande i ärendet, har anfört huvudsakligen följande.

De i regel för sommarnöjesändamål avsedda strandlotterna (nr 1—13, 15, 19—22 och a—h) utgöras helt eller delvis av gammal sjöbotten, som vid högvatten i sjön Örlen står under vatten. Även vid lågvatten torde stora delar av denna mark vara sank samt på grund härav olämplig för bebyggelse. Såväl ur fastighetsbildningssynpunkt som med hänsyn till att stränderna böra i största möjliga utsträckning reserveras för allmänt behov

synes lämpligheten av förslaget om sammanläggning av lotterna 1—9 med söder om järnvägslinjen belägna tomtområden starkt kunna ifrågasättas. På grund härav avstyrker byrån försäljning av samtliga nyss angivna lotter. Förslaget om försäljning av lotterna nr 16, 17, 18 och 30 för sammanläggning med Fagersånna Nolgården 2¹⁷, 2²², 2²³ och 2²⁵ samt av den till särskild fastighet för hamnändamål avsedda lotten nr 14 lämnas av byrån utan erinran. Likaså tillstyrker byrån, då ett trängande behov av mark för bostadsbebyggelse inom orten finnes, försäljning av såväl övriga av uppskattningsnämnden saluvärderade, för permanent bostadsbebyggelse avsedda lotter (nr 24—29, 32—39), som ock området littera X (N), dock under förutsättning att i samband med köpevillkoren garantier lämnas för att frågan om anordnande av vatten och avlopp för bostadslotterna beaktas, så att sanitära olägenheter av upplåtelseorna undvikas.

De av uppskattningsnämnden för lotterna beräknade saluvärdena lämnas ur de synpunkter, byrån företräder, utan annan erinran, än att byrån anser, att det till naturreservat bestämda området littera X (N) icke bör betinga högre köpeskilling än som motsvarar värdet av å området växande skog eller 5 369 kronor.

I övrigt synas lotterna littera i—l väl lämpa sig för anläggning av småindustrier. Beträffande det östligaste bostadsområdet å avstyckningsplanen bör, innan försäljningarna äga rum, åtgärder för iordningställande av vägar samt vatten- och avloppsledningar vidtagas.

Överjägmästaren har anfört bland annat, att efter sjösänkningen å stora delar av strandpartierna, särskilt de med nr 11—13, 19—22 samt littera a och b betecknade lotterna ävensom avdelning nr 2 å Bondes avstyckningsplan, uppkommit en tät och synnerligen vacker föryngring av al och björk i åldern 15—20 år med en höjd av 8—12 meter. På grund härav och med hänsyn till strandlotternas sidlänta läge har överjägmästaren ansett, att nämnda lotter jämte lotterna nr 10 och 14 för närvarande icke borde försälas utan tills vidare utarrenderas. Det syntes jämväl vara tveksamt huruvida strandlotterna nr 1—9, som utgjordes av gallstrand, borde försälas. Ur skogsväsendets synpunkt kunde försäljningsförslaget i övrigt lämnas utan erinran. Lotten littera X (N) borde åsättas skäligt saluvärde, omfattande såväl markvärde som värde å växande skog, även för det fall att föreskrift lämnades i försäljningsvillkoren att området icke finge bebyggas.

Domänintendenten har i ärendet anfört i huvudsak följande.

Lotterna 1—9 äro på grund av sitt av järnvägen avskilda läge och sin beskaffenhet i övrigt mycket litet ägnade för upplåtelse till allmänheten. Lotternas avskilda läge kan lätt medföra, att å lotterna efter en sådan upplåtelse uppstår friluftsliv i mindre önskvärda former. Fyra av lotterna arrenderas för närvarande av ägare till tomter belägna å andra sidan järnvägslinjen. På dessa tomter ha bostadshus uppförts, som bebos året runt. Såväl dessa tomtägare som övriga innehavare av lotterna ha utfört anläggningar för bad, båthamn, tvätt etc. i den förhoppningen, att de — sedan avstyckningsplanen färdigställts — skulle få förvärva lotterna för sammanläggning med dem tillhöriga, söder om järnvägen belägna tomter. På grund härav och då i övrigt avsevärda och tillräckliga arealer av strandområdet reserverats för friluftsåndamål borde samtliga berörda lotter försälas enligt uppskattningsförslaget, då sociala synpunkter icke kunde anses lägga hinder i vägen för en dylik disposition. Likaså förordas försäljning av lot-

ten nr 14 till Närkes Torfaktiebolag, en mycket gammal industri i orten, som på egen bekostnad för sin rörelse iordningställt hamnen å lotten. Förslaget att tomterna nr 11—13, 19 och 20 jämte nr 10 bibehållas i kronans ägo kan domänintendenten biträda, då dessa tomter genom sitt läge och sin beskaffenhet eventuellt kunna anses lämpliga för utökning av allmänna platser. Emot det beräknade saluvärdet för området litt. X (N) synes anledning till erinran icke föreligga, även om området skulle bliva park, då det beräknade värdet av marken motsvarade ett kvadratmeterpris av endast 10 öre.

Dessutom har domänintendenten jämte *jägmästaren*, vilken jämväl i övrigt biträtt uppskattningsförslaget, bestritt avseende vid de mot saluvärderingarna gjorda anmärkningarna. Som stöd för saluvärderingarna ha de åberopat ett av sakkunnig å tomtvärden inom orten, distriktslantmätaren E. O. Jansson, Skövde, i ärendet utfärdat intyg.

Slutligen har domänintendenten framhållit angelägenheten av skyndsamt handläggning av försäljningsfrågorna, då efterfrågan å tomter i trakten vore mycket stor.

Sedermera har till domänstyrelsen inkommit ytterligare en framställning om förvärv av mark från kronoegendomen. Fru Tilly Tornblad, änka efter förre arrendatorn av kronoegendomen J. A. Tornblad, har i framställning, som inkommit till domänstyrelsen den 31 januari 1947, anhållit att få förvärva en byggnadstomt om cirka 1 500 kvadratmeter, belägen intill den från egendomen tidigare försålda fastigheten Fagersåna Nolgården 2³² och närmare utmärkt inom röd streckad linje å kartan över egendomen. Vid lantmäteriförrättning den 20 september 1947 har distriktslantmätaren Gösta Bonde från egendomen för försäljning till Tilly Tornblad avstyckat ett med littera B betecknat område om 1503 m². Tilly Tornblad har skriftligen förklarat sig villig att för området erlægga en köpeskilling, motsvarande en krona 50 öre per kvadratmeter. Statens byggnadslånebyrå har tillstyrkt, att området försålles till Tilly Tornblad mot en köpeskilling ej överstigande en krona 25 öre per kvadratmeter eller sammanlagt 1 878 kronor 75 öre.

Med överlämnande av samtliga till ärendet hörande handlingar och karthor har *domänstyrelsen* i skrivelse den 30 januari 1948 underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning samt därvid anfört följande.

Avstyckningsförrättningar beträffande lotterna nr 1—9, 16, 17 och 30, vilka avses skola sammanläggas med redan befintliga fastigheter ha påbörjats och handlagts så långt, att endast slutsammanträde återstår i avvaktan på att fångeshandlingar rörande lotterna föreligga. Förrättningar för avstyckning av lotterna nr 14, 24—29, 32—39 och av området littera X, motsvarande avstyckningslotterna littera Y, B—K, äro vederbörligen avslutade.

Domänstyrelsen vill bl. a. med hänsyn till vad domänintendenten och uppskattningsnämnden anfört icke motsätta sig genomförandet av förslaget om försäljning av tomterna 1—9, motsvarande avstyckningslotterna littera M—U. Enligt förrättningshandlingarna ha föreskrifter lämnats att dessa lotter ej må bebyggas. Förslaget om försäljning av lotterna nr 16, 17 och 30, likaså enligt avstyckningsplanen avsedda att sammanläggas med

redan befintliga fastigheter, kan av styrelsen lämnas utan erinran. Lotten nr 14 bör såsom självständig fastighet försälas enligt uppskattningsförslaget. Övriga enligt avstyckningsplanen utlagda strandlotter, nämligen nr 10—13, 19—22 och littera a—h böra tills vidare av skäl, som berörts av såväl statens byggnadslånebyrå som överjägmästaren, behållas i kronans ägo och utarrenderas, i förekommande fall till de nuvarande innehavarna av lotterna. För att tillmötesgå föreliggande stora behov av byggnadstomter i orten tillstyrker styrelsen genomförande av de föreslagna försäljningarna till Ransbergs kommun och Fagersanna Verken Aktiebolag. Försäljning av tomtområdet till fru Tilly Tornblad bör komma till stånd i enlighet med styrelsens utfästelser.

Enligt styrelsens uppfattning bör dessutom skapas möjlighet för kronan att, efter hand som köpeanbud föreligga, avyttra ytterligare tomter enligt avstyckningsplanen. Styrelsen får på grund härav föreslå, att bemyndigande lämnas styrelsen, att, sedan avstyckning av de å avstyckningsplanen med littera i—ö och a—h, betecknade lotterna kommit till stånd, utbjuda lotterna till försäljning under hand enligt 9 § i gällande försäljningsförordning mot saluvärden, som domänstyrelsen efter samråd med statens byggnadslånebyrå äger fastställa. Som köpevillkor bör härvid bl. a. gälla, att köparna skola vara pliktiga att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter beträffande ordnande av vägar, vatten och avlopp etc. för tomterna, som må meddelas av vederbörande kommunala myndigheter.

Domänstyrelsen får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att av egendomen skola försälas följande lotter, nämligen

1) *dels lotterna littera A—F*, närmare utmärkta å en av distriktslantmätaren G. Bonde vid avstyckningsförrättning år 1948 upprättad karta och motsvarande å en av Bonde år 1944 över del av egendomen upprättad avstyckningsplan lotterna nr 24, 27—29, 32—36 och littera X (N), till Ransbergs kommun för en sammanlagd köpeskilling av 29 906 kronor jämte avstyckningskostnader eller

lotten littera A om 29 484 m² mot ett saluvärde av 8 317 kronor
 lotten littera B om 11 155 m² mot ett saluvärde av 11 155 kronor
 lotten littera C om 1 777 m² mot ett saluvärde av 2 665 kronor
 lotten littera D om 1 759 m² mot ett saluvärde av 2 638 kronor
 lotten littera E om 1 743 m² mot ett saluvärde av 2 614 kronor
 lotten littera F om 1 678 m² mot ett saluvärde av 2 517 kronor

under villkor bland annat att lotterna försälas i befintligt skick med tillträdesrätt å dag, som domänstyrelsen efter närmare överenskommelse med arrendatorn av kronoegendomen i anslutning till ett av honom gjort åtagande äger bestämma,

2) *dels lotterna littera G—K*, närmare utmärkta å en av Bonde vid avstyckningsförrättningen år 1948 upprättad karta och motsvarande å ovan nämnda avstyckningsplan lotterna nr 25, 26, 37, 38 och 39, till Fagersanna Verken Aktiebolag för en sammanlagd köpeskilling av 7 175 kronor jämte avstyckningskostnader eller

lotten littera G om 1 383 m² mot ett saluvärde av 1 383 kronor
 lotten littera H om 1 539 m² mot ett saluvärde av 1 539 kronor
 lotten littera I om 1 393 m² mot ett saluvärde av 1 393 kronor
 lotten littera J om 1 458 m² mot ett saluvärde av 1 458 kronor
 lotten littera K om 1 402 m² mot ett saluvärde av 1 402 kronor

under villkor bland annat att lotterna försälas i befintligt skick med tillträdesrätt å dag som domänstyrelsen äger bestämma,

3) *dels* för sammanläggning med redan bestående fastigheter *lotterna littera L—X*, närmare utmärkta å 12 stycken av Bonde vid avstyckningar år 1948 upprättade kartor och motsvarande å förenämnda å Bonde upprättade avstyckningsplan med nr 1—9, 16, 17 och 30 betecknade salulotter, med arealer och mot saluvärden samt till köpare, som här efteråt upp- tagas

Lottens beteckning	Areal m ²	Saluvärde kr.	Köpare
L	15 950	14 500	Fagersanna Verken Aktiebolag såsom ägare till 2 ²⁵
M	530	848	K. E. Schlesinger såsom ägare till 2 ⁴³
N	1230	1 968	Aron Andersson såsom ägare till 2 ²
O	650	1 040	Nils Johansson såsom ägare till 2 ³⁹ , 2 ⁴⁴
P	670	1 072	C. O. L. Johansson såsom ägare till 2 ⁴⁰ , 2 ⁴²
Q	460	736	Erik Johansson såsom ägare till 2 ³
R	320	512	O. H. Mattsson såsom ägare till 2 ⁴
S	440	704	Alma Olsson såsom ägare till 2 ²⁷
T	410	656	J. E. Fritjoff såsom ägare till 2 ⁴⁵
U	260	416	Josef Andersson såsom ägare till 2 ⁵
V	493	148	Martin Lindell såsom ägare till 2 ¹⁷
X	1360	408	Enoch Lindell såsom ägare till 2 ²²

under villkor bl. a. att lotterna försäljas i befintligt skick med tillträdes- rätt omedelbart,

4) *dels salulotten littera Y* om 6 180 m² — närmare utmärkt å en av Bonde vid avstyckningsförrättning år 1948 upprättad karta och motsva- rande salulotten nr 14 å förenämnda avstyckningsplan — mot ett salu- värde av 4 944 kronor till Närkes Torfaktiebolag, ävensom *en med littera B betecknad salulott* om 1 503 m², närmare utmärkt å en av Bonde vid av- styckningsförrättning den 20 september 1947 upprättad karta, mot ett salu- värde av 1 878 kronor 75 öre till Tilly Tornblad, under villkor bland annat att lotterna försäljas i befintligt skick med tillträdesrätt omedelbart,

5) *dels ock salulotterna littera i—ö och a_r—h*, närmare utmärkta å före- nämnda, av Bonde upprättade avstyckningsplan genom utbud under hand enligt 9 § i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., samt mot saluvärden, som domän- styrelsen efter samråd med statens byggnadslånebyrå äger fastställa, och under villkor bl. a. att lotterna försäljas med tillträdesrätt i befintligt skick å dag, som domänstyrelsen bestämmer, samt att köparna av lotterna äro pliktiga att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter beträffande ordnandet av vägar, vatten och avlopp etc. för lotterna, som må meddelas av veder- börande kommunala myndigheter.

För samtliga försäljningar böra i övrigt gälla att bestämmelserna i för- ordningen den 25 maj 1945 (nr 262) i tillämpliga delar skola lända till efterrättelse samt att förbehåll göres för de jämkningar i lotternas gränser och arealer, som i förekommande fall må föranledas av avslutande samt fastställelse av lantmäteriförrättningarna för lotternas avstyckning.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 14 februari 1948 dagtecknad skrift ha Axel Alexandersson m. fl. hemställt att få förvärva av dem arrenderade strandtomter.

Departementschefen. Mot den av domänstyrelsen förordade försälj- ningen av lotterna littera B—F (nr 24, 27—29, 32—36) synes intet vara

att erinra under förutsättning, att Ransbergs kommun vid köpet åläggas att i sammanhang med lotternas bebyggande sörja för att lotternas behov av vatten och avlopp blir tillgodosett, så att sanitära olägenheter icke uppstå på grund av tomtupplåtelseerna. Däremot anser jag, att lotten littera A (X/N) tills vidare bör bibehållas i kronans ägo.

Den föreslagna försäljningen av lotterna littera G—K (nr 25, 26, 37, 38 och 39) finner jag icke böra komma till stånd.

Ej heller synes någon försäljning av lotterna littera M—U (nr 1—9) samt 10—13, 15, 19—22 och a—h nu böra ske. Däremot vill jag förorda, att lotterna littera L, V och X (nr 16, 17 och 30) försäljas på sätt domänstyrelsen föreslagit.

Likaså har jag intet att erinra mot de av domänstyrelsen föreslagna försäljningarna av lotten littera Y (nr 14) till Närkes Torfaktiebolag och av den med littera B betecknade lotten om 1 503 m² till Tilly Tornblad.

Beträffande lotterna littera G—K (25, 26, 37, 38 och 39) och de lotter, som åsatts litterabeteckningarna i—ö och a₁—h, synas dessa böra få försäljas genom beslut av Kungl. Maj:t eller efter Kungl. Maj:ts bestämmande av domänstyrelsen. Lotternas saluvärden torde härvid böra fastställas efter hörande av statens byggnadslånebyrå, som jämväl torde böra beredas tillfälle att yttra sig beträffande övriga försäljningsvillkor. Därest domänstyrelsen av Kungl. Maj:t erhåller uppdrag att försälja lotterna, torde Kungl. Maj:t därvid böra ange vissa grunder i fråga om saluvärden, ordnandet av vägar, vatten och avlopp m. m., som av styrelsen böra iakttagas vid lotternas försäljning.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels medgiva, att av kronoegendomen 1 mantal Fagersanna Nolgården nr 2 i Ransbergs socken, Skaraborgs län, må försäljas följande lotter, nämligen

lotterna littera B—F, utmärkta å en av distriktslantmätaren G. Bonde vid avstyckningsförrättning år 1948 upprättad karta (tidigare betecknade med nr 24, 27—29, 32—36) till Ransbergs kommun för en sammanlagd köpeskilling av 21 589 kronor jämte avstyckningskostnader, under villkor att lotterna försäljas i befintligt skick med tillträdesrätt å dag, som domänstyrelsen efter överenskommelse med egendomens arrendator äger bestämma, samt att kommunen förbinder sig att i sammanhang med lotternas bebyggande sörja för att lotternas behov av vatten och avlopp blir tillgodosett,

lotterna littera L, V och X, utmärkta å av Bonde vid avstyckningar år 1948 upprättade kartor (tidigare betecknade nr 16, 17 och 30), lotten littera L (nr 30) om 15 950 m² till Fagersanna Verken Aktiebolag för 14 500 kronor, lotten lit-

tera V (nr 16) om 493 m² till Martin Lindell för 148 kronor och lotten littera X (nr 17) om 1 360 m² till Enoch Lindell för 408 kronor, under villkor att lotterna försäljas i befintligt skick med tillträdesrätt omedelbart,

lotten littera Y (tidigare betecknad med nr 14) om 6 180 m², utmärkt å en av Bonde vid avstyckningsförrättning år 1948 upprättad karta, till Närkes Torfaktiebolag för 4 944 kronor under villkor att lotten försäljes i befintligt skick med tillträdesrätt omedelbart, samt

en med littera B betecknad lott om 1 503 m², utmärkt å en av Bonde vid avstyckningsförrättning den 20 september 1947 upprättad karta, till Tilly Tornblad för 1 878 kronor 75 öre, under villkor att lotten försäljes i befintligt skick med tillträdesrätt omedelbart;

skolande vid försäljningarna iakttagas,

beträffande en var av samtliga lotter, att förbehåll göres för de jämkningar i lotternas gränser och arealer, som påkallas för avslutande av avstyckningsförrättningarna, samt

beträffande en var av lotterna nr 14 och 30, att i köpekontrakten med Fagersanna Verken Aktiebolag och Närkes Torfaktiebolag intages erinran om att bolagen ha att i lagstadgad ordning söka tillstånd till sina förvärv;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att på sätt av mig i det föregående angivits vidtaga åtgärder för försäljning av *lotterna littera G—K* (tidigare betecknade med nr 25, 26, 37, 38 och 39), utmärkta å en av Bonde vid avstyckningsförrättning år 1948 upprättad karta, samt *lotterna littera i—ö och a₁—h₁*, utmärkta å en av Bonde år 1944 upprättad avstyckningsplan för en del av egendomen.

7:o.

Kronoparken Ore (Ore kronopark 1¹) i Kopparbergs län.

Ore kommun har hos domänstyrelsen anhållit att få förvärva ett område å kronoparken Ore (Ore Kronopark 1¹) i Ore socken, Kopparbergs län, för att därå uppföra ett kommunalhus samt för att kunna till självkostnadspris upplåta byggnadstomter åt enskilda. Med anledning härav har domänstyrelsen föranstaltat om saluvärdering av området.

Av ärendet tillhörande handlingar, däribland ett vid saluvärderingen upprättat instrument, kopior av fastställd byggnadsplan och en avstyckningskarta över området, som år 1947 upprättats av distriktslantmätaren Bertil Hulin, inhämtas bland annat följande.

Området är beläget vid Oresjöns norra strand omkring 300 meter öster om Furudals järnvägsstation å Orsa—Bollnäs järnväg och 35 kilometer öster om Orsa.

Arealen omfattar 11,1 hektar, varav 10,4 hektar skogsmark och 0,7 hektar vatten. Enligt byggnadsplanen har området disponerats på följande sätt. Till tomtmark ha utlagts 3,98 hektar, till park 5,34 hektar och till gatumark 1,11 hektar. Av området utgör sålunda tomtmarken 39 procent, parkområdet 51 procent och gatumarken 10 procent.

Enligt byggnadsplanen ha å området utlagts 29 tomter, av vilka 23 få bebyggas med tvåvåningshus och sex med envåningshus. Av tomterna är en avsedd för allmänt ändamål och torde komma att bebyggas med kommunalhus. Fyra tomter äro avsedda för slutet byggnadssätt. Å sistnämnda tomter beräknas komma att uppföras boningshus, inrymmande tillsammans 24 bostadslägenheter.

Efterfrågan å tomter inom samhället är för närvarande stor. Vid försäljning av tomter till enskilda beräknas utan svårighet kunna erhållas ett nettopris av i medeltal lägst en krona per kvadratmeter effektiv tomtmark. Vid saluvärderingen ha 3,98 hektar tomtmark åsatts ett värde av 29 850 kronor, motsvarande ett pris av 7 500 kronor per hektar, 5,34 hektar parkmark uppskattats till ett värde av 10 680 kronor, motsvarande ett pris av 2 000 kronor per hektar, medan gatumarken icke åsatts något värde. Sammanlagda värdet å all i området ingående mark har sålunda beräknats till 40 530 kronor, eller avrundat till 40 500 kronor, motsvarande 39 öre per kvadratmeter för all i området ingående mark.

Värderingsmannen har tillstyrkt, att området försäljes till Ore kommun till ett pris av 40 500 kronor samt under villkor i övrigt, bland annat, att i köpet ej ingår å området befintlig skog med undantag av skogen å de delar av området, vilka å byggnadsplanen betecknats A II och S II.

Vederbörande jägmästare och överjägmästare ha tillstyrkt försäljningen.

Kommunen har förklarat sig villig inköpa området till angivet pris och på i övrigt föreslagna köpevillkor.

Statens byggnadslänebyrå har på anmodan av domänstyrelsen avgivit yttrande över den ifrågasatta försäljningen av området, varvid byrån med åberopande av en inom byrån utarbetad promemoria förklarat sig anse områdets värde utföra 30 000 kronor. I promemorian har anförts bland annat, att mot det vid värderingen åsatta värdet av kvartersmark, 29 850 kronor, icke syntes vara något att erinra. Däremot borde den i området ingående parkmarken avstås till kommunen utan ersättning, varför sistnämnda mark icke borde åsättas något värde. Hela området borde därför försäljas till kommunen för ett pris av 30 000 kronor jämte ett belopp motsvarande värdet av i överlåtelsen ingående växande skog.

Med skrivelse den 31 januari 1948 har domänstyrelsen underställt ärendet Kungl. Maj:ts prövning samt därvid för egen del anført i huvudsak följande.

Med hänsyn till att kommunen får förvärva den i området ingående väg-

och parkmarken med äganderätt anser styrelsen, att kommunen bör utgiva ersättning även för parkmarken, varvid dennas värde dock bör beräknas till ett avsevärt lägre pris per ytenhet än kvartermarken. Ett ytterligare skäl till att kommunen bör erlægga ersättning även för parkmarken är att gatu- och parkmarken omfattar icke mindre än 61 procent eller — om impedimentarealen, vilken vid arealräkning hos styrelsen befunnits utgöra 0,9 hektar frånräknas — 58 procent av områdets hela areal. På grund härav och då styrelsen anser det av styrelsens värderingsman angivna värdet å området, 40 500 kronor, skäligt, finner styrelsen anledning icke föreligga att försälja området för lägre pris, i synnerhet som kommunen ansett ett köp av området till detta pris för kommunen fördelaktigt och utan tvekan godtagit priset. Styrelsen hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att området må säljas till kommunen för en köpeskilling av 40 500 kronor samt på vissa närmare angivna villkor i övrigt.

Departementschefen. Då kommunen synes vara i behov av den i området ingående tomt- och gatumarken, vill jag förorda, att denna mark försäljes till kommunen för en köpeskilling av 30 000 kronor, varvid å marken växande skog bör undantagas från försäljningen. Däremot synes den i området ingående parkmarken böra upplätas till kommunen endast med nyttjanderätt utan skyldighet för kommunen att härför erlægga någon avgift, varvid rätten till å området växande skog bör förbehållas kronan. Här om synes särskilt avtal böra upprättas med kommunen. I avtalet torde bland annat böra stadgas skyldighet för kommunen att vårda parkområdet samt rätt för domänverket att å området vidtaga alla för skogsskötseln erforderliga åtgärder ävensom att avverka skog i den omfattning som finnes lämplig.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av kronoparken Ore (Ore Kronopark ¹) må till Ore kommun för en köpeskilling av 30 000 kronor försäljas den del av det å den av distriktslantmätaren Bertil Hulin vid avstyckningsförrättning år 1947 upprättade kartan utmärkta området, som enligt fastställd byggnadsplan utgör tomtmark (3,98 hektar) och gatumark (1,11 hektar), samt under villkor i övrigt

att den försålda tomt- och gatumarken tillträdes vid köpekontraktets underskrivande i då befintligt skick,

att köpeskillingen erlägges kontant vid tillträdet,

att i köpet ej ingår å marken befintlig skog,

att köparen äger rätt att genom vederbörande jägmästare efter dennes värdering till i orten gängse pris lösa å den försålda marken växande skog,

att köparen är skyldig att senast inom två år efter tillträdet hos vederbörande jägmästare anmäla i vad mån han önskar förvärva å marken befintlig skog,

att — såvitt ej annorlunda överenskommes mellan säljaren och köparen — den skog, som köparen ej önskar lösa,

Kungl. Maj:ts proposition nr 166.

skall vara avverkad och bortforslad senast inom två år från den dag köparen erlagt likvid för av köparen förvärvat skog inom marken,

att innehavare av över marken framdragen elektrisk högspänningsledning förbehålles rätt att bibehålla och nyttja ledningen utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningens innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningen,

att köparen är skyldig respektera avtal, varigenom jakt-rätten å kronoparken Ore utarrenderats för tiden till den 1 juli 1952, i vad nämnda avtal rör den försålda marken,

att köparen ensam vidkännes kostnaderna för förenämnd byggnadsplan, markens avstyckning och lagfart å fånget ävensom övriga med köpet förenade utgifter,

att köparen svarar för å marken för tiden efter tillträdesdagen belöpande skatter och onera, samt

att i övrigt bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. skola i tillämpliga delar lända till efteråtelse.

Vad departementschefen sålunda under punkterna 1:o —7:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämna, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Benno Gårdsten.